

Het debatt om biobränsle i Bolivia

Bolivias ursprungsfolk vädjar till president Evo Morales att säga nej till biobränsle. Men regeringen har redan gett grönt ljus till framställningen av det omtvistade for-
donsbränslet och etanoltäget har börjat rulla till ekonomernas glädje.

TEXT: JESSICA NILSSON

PÅ URSPRUNGSFOLKENS internationella dag, som firades den 9 augusti, gick Bolivias större ursprungsfolksorganisationer* samman för att protestera mot en ökad produktion av råvaror till biobränsle.

De vädjade till president Evo Morales att inte låta sig luras av ekonomernas "prat" utan istället låta Bolivia bli det första landet som säger nej till biobränsle.

"Vi bör sälla oss till ursprungsfolk över hela världen och deras kamp mot en modell som främjar hunger, slaveri, och förstörelse av vår Moder jord", skrev organisationerna i ett uttalande till regeringen.

Organisationerna anser att produktion av biobränsle går stick i stäv med regeringens politik, dels vad gäller jordbruksreformen, dels vad gäller matsuveräniteten.

"Biobränsle är ett sätt att främja storgodsen och tillåta att dess ägare kan fortsätta att utöka sina landområden, vilket inte överensstämmer med jordbruksreformen som ska garantera att

ursprungsfolk ska få mark att odla på."

Ursprungsfolksorganisationerna menar att biobränsleproduktion inte ligger i linje med den politik om självförsörjning som regeringen förespråkar, utan är ett hot mot deras byar och familjer.

De kritiska rösterna frågar sig också vad som kommer att hända när människor överger sina odlingar och istället börjar pendla för att arbeta på stora jordbruk där råvaror till etanol framställs.

Regeringen har sagt att den studerat riskerna med produktion av biobränsle, men ändå gett klartecken för ökad satsning. Femton etanol-fabriker planeras i nuläget och flera projekt med odlingar av soja, sockerrör och fruktsaft från palm för tillverkning av såväl etanol som biodiesel är på väg att sjösättas.

Representanter från regeringen liksom ekonomer har vid flera möten öppnat för dialog för att möta protester från befolkningen. En speciallag för reglering av biobränsleproduk-

tion kom till just efter liknande påtryckningar. Syftet med lagen är främst att se till att matsuveräniteten och småproducenterna skyddas. Men ursprungsfolksorganisationerna anser inte att lagen har någon effekt.

Regeringens argument för att satsa på biobränsle består i att det finns 15 miljoner hektar odlingsbar mark i landet, men bara 2 miljoner hektar av dessa brukas. Det råder brist på diesel och för att hålla landets jordbruk i gång behövs ett komplement.

Samtidigt finns en stor internationell efterfrågan på biobränsle, vilket öppnar dörrarna för export. En annan fördel som regeringen fört fram är att nya odlingar skulle öka möjligheterna för människor att bo kvar på landsbygden istället för att som nu tvingas söka sig in till städerna efter arbete.

Regeringen har också försäkrat att det inte ska förekomma biobränsleproduktion av grödor som huvudsakligen används till föda (exempelvis majs och soja) utan endast av sekundära produkter (som sockerrör och palmolja).

REDAN NU PRODUCERAR och exporterar Bolivia råvaror till både etanol och biodiesel. Olja från soja och solros hör till landets tio största exportprodukter. Endast 17 procent av den totala mängden olja som produceras i Bolivia används till födoämne, resten exporteras för att bli biodiesel.

FAKTA/Biobränsle

Etanol utvinns bl a ur sockerrör, vete, majs och rotfrukter.

Biodiesel kan framställas av bl a olja från raps, soja, majs och palm samt senap, alger och purgerbuske (jatropha curcas).

Bolivias problem liksom många andra u-länders, är dock att deras produktionskostnader är för höga för att de ska kunna konkurrera med Brasilien på världsmarknaden. 2005 producerade Bolivia 35 miljoner liter etanol jämfört med Brasiliens 16 700 miljoner liter.

På Bolivianska institutet för utrikeshandel hoppas man att ett associeringsavtal med EU ska hjälpa Bolivia att få igång marknaden för förnybara energikällor.

– Om Bolivia på allvar skulle ge sig in i produktionen och exporten av alternativa energikällor så skulle vi, även om vi bara fick en procent av EU:s biodieselmärknad, skapa över 60 000 arbetstillfällen enbart i jordbruket, säger Gary Rodríguez på institutet.

Enligt Rodríguez är satsningen på biobränsle ett sätt för Bolivia att ta sig ur fattigdomen. Den skulle inte bara gynna företagare utan även småbönder, menar han. ■

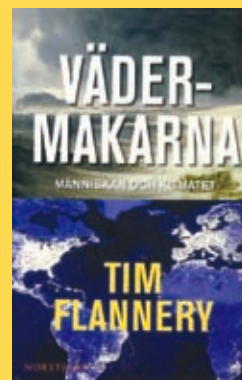
* Dessa organisationer stod bakom protesterna: CIDOB (organiserar ursprungsfolk i Bolivias lågland, CSUTB (lantarbetarnas fackförbund) CONAMAQ (organiserar ursprungsfolk på höglandet, CSCB (organiserar inflyttade till Chapare och Santa Cruz), kvinnoorganisationen FMCBBS.

Det är vår bestämda...
av Andreas Malm

Mat, klimat och utveckling
av Naturskyddsföreningen

Vädermakarna
av Tim Flannery

Klimatsmart av Mikael Persson,
Bodil Sjöström, Per Johnsson

Sex grader av Mark Lynas

LÄNKAR & BOKTIPS

- Stockholm Environment Institute
www.sei.se
- FN:s klimatpanel
www.ipcc.ch
- Millennium Ecosystem Assessment
www.millenniumassessment.org
- Naturskyddsföreningen
www.snf.se